

Søndag den 16. juli 2023, kl. 20:00

Quatuor Ébène

Pierre Colombet, violin / Gabriel Le Magadure, violin / Marie Chilemme, bratsch /
Yuya Okamoto, cello (erstatte Raphaël Merlin på denne turné)

Henry PURCELL (1659 – 1695)

Fra "Fantasias and In Nomines" (1682), 37'

- No. 4 in g minor, Z735'
- No. 5 in B-flat major, Z736
- No. 6 in F major, Z737
- No. 8 in d minor, Z739
- No. 11 in G major, Z742

Robert SCHUMANN (1810 – 1856)

Strygekvartet op. 41 nr. 1 (1842)

- I. *Introduzione. Andante espressivo - Allegro*
- II. *Scherzo. Presto*
- III. *Adagio*
- IV. *Presto*

György LIGETI (1923 – 2006)

Strygekvartet nr. 1, "Métamorphoses nocturnes" (1954), 22'

- I. *Allegro grazioso*
- II. *Vivace, capriccioso*
- III. *Adagio. Mesto*
- IV. *Presto con sordino*
- V. *Allegro molto vivace*

--- PAUSE ---

10:00 Kunstnermøde
15:30 Andreas Borregaard, soloperformance
20:00 Quatuor Ébène

Om kunstnerne

Den franske strygekvartet Quatuor Ébène blev dannet i 1999, da gruppens medlemmer studerede på Boulogne-Billancourt Conservatory nær Paris. Kvartetten lagde Hindsgavls lade ned med en fortrinlig koncert i 2017 og alt tyder på, at ensemblet har tænkt sig at gøre det igen. Den opmærksomme publikumsgenganger vil måske lægge mærke til, at besætningen dengang så en smule anderledes ud. I 2017 overtog toulousianske Marie Chilleme bratsch-pladsen fra Adrian Boisseau. Og på denne turné er cellisten Raphaël Merlin erstattet af 29-årige Yuya Okamoto, uddannet 2013 i Tokyo med efterfølgende studier i München.

Propriet "Ébène" har dog ikke været gennem nogle navneforandringer siden gruppens etablering og er et navn med ophav i kvartetens modersmål; Ébène er nemlig det franske ord for ibenholt, som er den tætte og mørke træsort, der ofte bruges til konstruktion af musikinstrumenter, og herunder altså også violiner, bratscher og celloer.

Bredt anerkendt for en innovativ tilgang til kammermusik og for deres dynamiske og alsidige præstationer, er Ébène en særegen størrelse i det klassiske ensemblelandskab. Med interesse for genreblandende eksperimenteren har gruppen skabt et ry for at være et af de mest kreative ensembler i feltet, fordi de som ingen andre bevæger sig ubesværet på kryds og tværs af genrer; fra klassisk over jazz og til pop, rock 'n roll eller verdensmusik. Med deres eklektiske musiksmag udforsker de kunstartens forskellige stilarter, hvilket har ledt til samarbejder med kunstnere som pianisten Menahem Pressler, saxofonisten Michael Portal, singer-songwriterne Stacey Kent og Bernard Lavilliers og jazzartisten Xavier Tribolet. Diskografien

omfatter en mangfoldighed af indspilninger med værker af klassiske komponister som Mozart, Beethoven, Mendelssohn, Debussy, Ravel og Bartók, genrevandrende videre til studiesessions, som har resulteret i flere albumudgivelser med jazzfortolkninger, jazzstandarder og originale kompositioner, heriblandt albummet "Fiction" fra 2010.

På scenen er Ébène beundret for deres dynamiske og engagerende tilstedeværelse, der har for vane at smitte publikum med begejstring. Kvartetens karakteristiske stil og energi tager til tider ensemblet ud i improvisationer i selve koncertprogrammet - måske er det årsagen til, at man som publikum kan sidde med en følelse af, at musikken bliver skabt i selvsamme nu, på trods af at noderne til for eksempel Schumanns strygekvartet nr. 1 står på stativerne lige foran næserne på alle.

Kvartetten har foruden dedikationen til det nyskabende som udøvende også et opmærksomt engagement i at viderebringe inspiration og erfaring til nutidens og fremtidens generationer af unge musiktalenter, hvilket kommer til udtryk gennem masterclasses og workshops verden over.

I løbet af gruppens snart 25 år lange eksistens har Quatuor Ébène opnået en international og imponerende stor anseelse for deres fortolkninger af klassisk, nutidigt og crossover-repertoire, er modtagere af prestigefyldte priser såsom BBC Music Magazine Awards og Gramophone Award for Chamber Music og har statueret sig som en af tidens førende, mest fascinerende og unikke kammermusikensembler.

Dina Bodé

Om Musikken

Henry Purcell (1659–1695): *Fra 'Fantasias and In Nominees' (1682)*

Inden komponisterne i 1700-tallet begyndte at skrive strygekvartetter, som vi kender dem i dag, var kammermusik for gamber en udbredt instrumentalgenre. I Storbritannien skrev komponister som William Byrd og Thomas Tallis i slutningen af 1500-tallet imponerende polyfone værker for tre, fire eller fem strygere. Purcell blev den sidste store britiske komponist, der udforskede gambe-kammermusikken et århundrede senere i den periode, hvor gambeinstrument-familien ellers måtte vige pladsen for de norditalienske violinbyggeres moderne instrumenter.

Med sit røntgen-gennemsigtige klangunivers gør Purcells gambe-værker sig overraskende godt for en moderne strygekvartet. Det polyfoniske arbejde er inspireret af den italienske stil, men melodierne er ærkebritiske og hentet i datidens populære folkesange.

Værket *'Fantasias and In Nomines'* består af 12 firestemmige fantasier, én finurlig sats med et tema på blot én tone(!) samt to såkaldte *In Nomines* – en betegnelse for flerstemmig instrumentalmusik benyttet i Storbritannien i 15- og 1600-tallet. Denne koncerts fem satser er alle *Fantasier*.

György Ligeti (1923–2006): *Strygekvartet nr. 1 "Métamorphoses nocturnes" (1954)*

Ligeti flygtede fra sit ungarske hjemland i kølvandet på Opstanden i 1956. Som senere østrigsk statsborger brugte han betegnelsen *'Den forhistoriske Ligeti'* om musikken fra sin egen ungdom i Ungarn. Mikrotonalitet, sfæriske klangflader og avantgardistiske landvindinger, som fra 1960'erne skulle gøre Ligeti berømt, er ikke en del af *'Den forhistoriske Ligetis'* stil. Som ungarsk

komponist var inspirationen Bartóks seks banebrydende strygekvartetter. I en spydig bemærkning kaldte den jævnaldrende kollega György Kurtág ligefrem Ligetis første strygekvartet for *'Bartóks 7.'*

Titlen *"Métamorphoses nocturnes"* refererer til både kompositionsteknik og stemning. Nocturnestemningen er dog ikke romantisk og billedskøn. Den er inspireret af den nattemusikstil, som havde gjort Bartók berømt. En uhyggelig atmosfære, der efterligner nattens lyde, dyrenes kalden og vindens susen ved hjælp af blandt andet det såkaldte Bartók-pizzicato – en aggressiv knipsen på strengene.

Metamorfosen er en blødere form for musikalsk variationsteknik. Musikken bevæger sig gradvist længere og længere væk fra udgangspunktet. Derfor er der heller ingen satspauser. Værkets i alt 17 afsnit hænger sammen i ét ubrudt forløb, der udspringer af et lille kromatisk motiv og omformes i et virtuost og opfindsomt forløb, som idvarslede, at *'Den forhistoriske Ligeti'* ville få en glørværdig fremtid.

Robert Schumann (1810–1855): *Strygekvartet nr. 1, opus 41 nr. 1 (1842)*

I 1842 var Schumanns hustru Clara bortrejst på turne, og Schumann skrev til hende *"Jeg sidder med Beethovens strygekvartetter, og hjemsesøges i den grad af kvartettanker."* Clara skrev straks tilbage: *"Hvis Beethoven kunne, kan du også. Gør Beethoven kunsten efter!"* Og det gjorde han så, Schumann. I løbet af få uger havde han skrevet sine tre første (og sidste!) strygekvartetter.

Beethoven tilegnede sine første strygekvartetter sit forbillede, Haydn. Schumann gjorde det samme. Hans strygekvartetter er tilegnet Felix Mendelssohn,

HJÆLP FESTIVALEN som medlem af Hindsgavl Festivals Venner!

FORDELE	Min. to ugers forsalg • Bedre afbestillingsbetingelser • Prioritet ved pladstildeling • O.m.a.
PRIS	Enkelt medlem: kr. 800,- (kr. 600,- fornyelse for 2023-medlemmer) Par (m. børn op til 18 år): kr. 1.000,- (kr. 800,- fornyelse for 2023-medlemmer)
SE MERE	www.hindsgavlfestival.dk/venner

der havde skabt det tyske romantiske ideal, som Schumann forgudede.

Strygekvartet nr. 1 er netop kerneromantisk. Førstesats' drømmende introduktion indvarsler de kolossale følelser, der senere kommer til live med Schumanns karakteristiske skæve accenter. Andensats er en energisk scherzo af Mendelssohn'ske dimensioner, mens den langsomme tredjesats giver mindelser om Beethovens sorgfulde men alligevel viljestærke ditto. Finalens livskraft er overvældende, ikke mindst i den uventede sækkepibe-inspirerede *Musette*, der indfinder sig kort inden slutningen og markerer excentrikeren Schumanns succesfulde debut i strygekvartetgenren.

. *Matthias Hammer*

God fornøjelse!

Undlad venligst at fotografere eller optage under koncerten. Et hurtigt billede under bifald er dog helt i orden!

Husk også at slukke mobiltelefoner, ure og andet udstyr, der kan finde på at sige lyde. En telefon i vibrations-modus kan godt forstyrre.